

SD Focus

Driving Sustainability of the Thai Capital Market

ปีที่ 3 ฉบับที่ 2 เดือนกรกฎาคม 2559

STRATEGIC SR

- **แนะนำรายงาน**
การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่น่าสนใจ
- **การบริหารความเสี่ยง**
ภาพสะท้อนความยั่งยืนของธุรกิจ
- **กลยุทธ์ด้านความยั่งยืน**
(Sustainability strategy)

IR

- **บทบาทของ IR**
ในการสื่อสารประเด็นด้าน ESG

SOCIAL INVESTMENT

- **SET**
เชื่อมโยงภาคธุรกิจ สนับสนุนสังคม

CG

- **สุจริต ระเบิดระวัง**
เกราะคุ้มกันกรรมการ
- **ถูกกฎหมาย**
แต่ผิดจรรยาบรรณ

สวัสดิคະคุณผู้อ่านทุกท่าน

SD Focus กลับมาพบคุณผู้อ่านทุกท่านในปีนี้เป็นฉบับที่ 2 แล้วค่ะ พร้อมชวนอ่านเนื้อหาสาระที่น่าสนใจด้าน ESG และ Social Investment เริ่มจากคอลัมน์ Strategic SR 3 เรื่อง คือ “การบริหารความเสี่ยง” ภาพสะท้อนความยั่งยืนของธุรกิจ กลยุทธ์ด้านความยั่งยืน (Sustainability strategy) และแนะนำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่น่าสนใจ ต่อด้วยคอลัมน์ Social Investment เรื่อง SET เชื่อมโยงภาคธุรกิจสนับสนุนสังคม และคอลัมน์ IR เรื่อง บทบาทของ IR ในการสื่อสารประเด็นด้าน ESG

ปิดท้ายด้วยคอลัมน์ CG เรื่อง “สุจริต ระเบิดระวัง เกราะคุ้มกันกรรมการ” และถูกกฎหมายแต่ผิดจรรยาบรรณ ที่คุณผู้อ่านไม่ควรพลาดอย่างยิ่ง

แล้วพบกันใหม่ใน SD Focus ฉบับหน้าค่ะ

จิวิสา ติปยานนท์

แนะนำรายงาน

การพัฒนาอย่างยั่งยืนที่น่าสนใจ

จิวิ๊สสา ติปยานนท์

ฉบับวันรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนยิ่งทวีความสำคัญมากขึ้นต่อบริษัทจดทะเบียน

และหน่วยงานต่างๆ ในภาคธุรกิจเพราะรายงานจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นว่าองค์กรนั้นๆ มีการดำเนินธุรกิจที่ให้ความสำคัญในมิติ ด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมในประเด็นใด มากน้อยเพียงไร และประสิทธิภาพการดำเนินงานในแต่ละมิติเป็นอย่างไร รวมทั้ง เมื่อองค์กรมีการประมวลผลและวิเคราะห์ภาพรวมของการพัฒนาอย่างยั่งยืนแล้ว จะเห็นว่าการดำเนินงานสามารถจะพัฒนา ความยั่งยืนใน 3 มิติดังกล่าวให้เกิดขึ้นในการดำเนินธุรกิจได้อย่างไร ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อองค์กรในการกำหนดยุทธศาสตร์ และทิศทางการดำเนินงานในอนาคต ในขณะที่เดียวกันก็เป็นประโยชน์ต่อผู้ลงทุนและผู้อ่านในการนำข้อมูลในรายงานไปใช้ประกอบการพิจารณาตัดสินใจลงทุนในหลักทรัพย์ที่ตนเองให้ความสนใจ

SD Focus ฉบับนี้มีรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่น่าสนใจมาแนะนำคุณผู้อ่าน 2 ฉบับด้วยกัน คือ รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและรายงาน ความยั่งยืนของบริษัททิวทิสี่ เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) ซึ่งเป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ

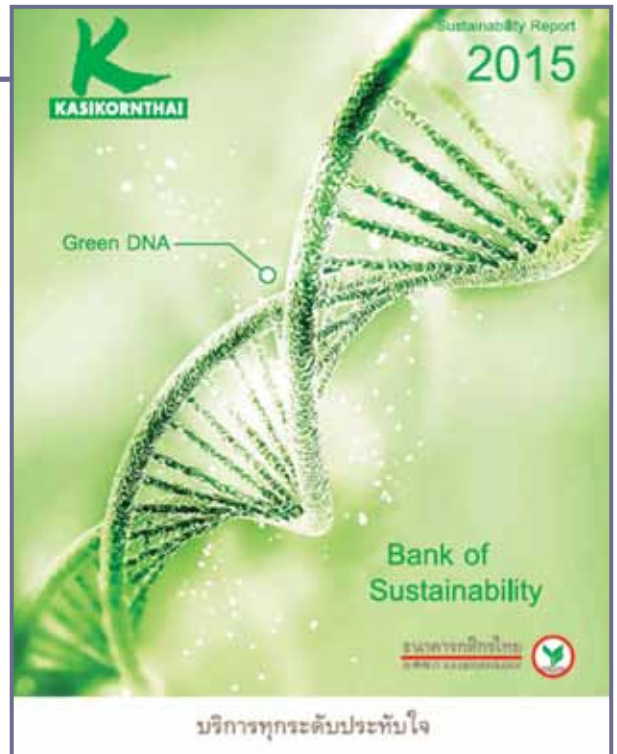
รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน ของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน)

รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นอย่างชัดเจนในการเป็นธนาคารแห่งความยั่งยืนด้วยการนำเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน หรือ Sustainable Development Goals (SDGs) ขององค์การสหประชาชาติมาเป็นแนวทางในการขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธนาคารให้สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับสากล

ความน่าสนใจของรายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) นั้น เริ่มจากความโดดเด่นของสารปรธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารของธนาคาร ที่นำเสนอข้อมูลการดำเนินงานของธนาคารใน 3 มิติ คือ มิติด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างครบถ้วน โดยแบ่งหัวข้อและนำเสนอรายละเอียดของการดำเนินงานในแต่ละมิติให้เห็นภาพที่ชัดเจน ก่อนที่ผู้อ่านจะศึกษารายละเอียดในแต่ละมิติที่ตนเองสนใจเพิ่มเติมจากเนื้อหาภายในเล่มต่อไป ซึ่งการนำเสนอเนื้อหาการดำเนินงานในแต่ละมิติอย่างชัดเจนในสารปรธานกรรมการและประธานเจ้าหน้าที่บริหารนั้นแสดงให้เห็นว่าธนาคารมุ่งมั่น จริงจังต่อการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนและได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากผู้บริหารระดับสูงขององค์กรอีกด้วย

ธนาคารกสิกรไทยได้กล่าวไว้ในหัวข้อการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธนาคารว่าได้นำแนวทางการรายงาน Global Reporting Initiative (GRI) G4 มาใช้เป็นการรอบเพื่อการรายงานเกี่ยวกับความยั่งยืนของธนาคาร โดยให้ความสำคัญอย่างยิ่งในการกำหนดประเด็นสาระสำคัญ ซึ่งตลอดขั้นตอนและกระบวนการของการกำหนดประเด็นสาระสำคัญดังกล่าว ได้ทำให้ธนาคารทราบถึงประเด็นต่างๆ ที่ธนาคารและผู้มีส่วนได้เสียให้ความสำคัญร่วมกัน นอกจากนี้กระบวนการกำหนดประเด็นสาระสำคัญยังมีส่วนช่วยในการรายงานผลการปฏิบัติงานด้านความยั่งยืนของธนาคารอย่างมีประสิทธิภาพ และยังช่วยกำหนดแนวทางยุทธศาสตร์และการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธนาคารในอนาคตด้วย ซึ่งเป็นการแสดงให้องค์กรต่างๆ เห็นความสำคัญและประโยชน์ของการจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืนที่มีต่อองค์กรได้อย่างชัดเจน

นอกจากนี้ เนื้อหาในหัวข้อประเด็นสาระสำคัญยังได้แสดงถึงรายละเอียดของกระบวนการในการกำหนดประเด็นสาระ

สำคัญ การจัดลำดับประเด็นสาระสำคัญ และประเด็นด้านความยั่งยืนที่สำคัญไว้อย่างละเอียด ซึ่งเป็นตัวอย่างที่ดีที่องค์กรต่างๆ สามารถใช้เป็นแนวทางในการจัดทำรายงานที่เหมาะสมกับองค์กรของตนเองต่อไป อีกทั้งรายงานฉบับนี้ยังได้ชี้แจงให้ผู้อ่านได้ทราบว่าประเด็นด้านความยั่งยืนตามแนวทาง GRI (GRI Aspect) ที่ระบุอยู่ในรายงานมีการเปลี่ยนแปลงรายงานจากรายงานเพื่อความยั่งยืนฉบับปี 2557 จาก 15 สาระสำคัญเป็น 11 ประเด็น โดยควมรวมประเด็น เช่น สินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การจัดการพลังงาน/น้ำ/ของเสีย และการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศและรอยเท้านิเวศ (Climate change & Environmental footprint) เป็นประเด็นด้านการบรรเทาผลกระทบทางสิ่งแวดล้อม (Reducing environmental footprint) ซึ่งจะทำให้ผู้อ่านรับทราบพัฒนาการหรือการเปลี่ยนแปลงในเรื่องดังกล่าวขององค์กรอย่างต่อเนื่องและมีข้อมูลที่เพียงพอครบถ้วนในการประกอบการตัดสินใจลงทุนได้

สำหรับผู้ที่สนใจการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธนาคารในแต่ละมิตินั้น รายงานฉบับนี้แบ่งหัวข้อการรายงานและผลการดำเนินงานในแต่ละมิติอย่างชัดเจน และในแต่ละมิติจะแบ่งหัวข้อการดำเนินงานที่แตกย่อยลงไปอีกแต่มีประเด็นครบถ้วน นับตั้งแต่แนวทางในการดำเนินงาน กระบวนการดำเนินงาน พร้อมด้วยแผนภูมิสรุปข้อมูลสำคัญต่างๆ ในรูปแบบกราฟฟิค สวยงาม ทำให้ผู้อ่านทำความเข้าใจกับเนื้อหาและผลการดำเนินงานในแต่ละมิติว่าเป็นประโยชน์ในเชิงเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และต่อองค์กรอย่างไรได้โดยง่ายและรวดเร็ว

ในมิติด้านเศรษฐกิจ ธนาคารนำเสนอข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับความรับผิดชอบต่อสังคมและแนวทางการดำเนินงานด้านภาษีและความรับผิดชอบต่อคู่ค้าในห่วงโซ่อุปทาน ด้วยการส่งเสริมแนวคิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนตลอดทั้งห่วงโซ่อุปทาน เช่น ร่วมกันกับคู่ค้าปฏิรูปสื่อสิ่งพิมพ์ต่างๆ ของธนาคารให้ใช้วัสดุการพิมพ์ที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ด้วยการลดขนาดสมุดเงินฝากจากแบบยาวเป็นแบบสั้น ส่งผลให้สามารถลดปริมาณการใช้กระดาษได้มากกว่าร้อยละ 15 ของสมุดเงินฝากแบบยาวและประหยัดค่าใช้จ่ายในการผลิตสมุดเงินฝากได้ปีละ 8.2 ล้านบาท

ในมิติด้านสังคม ธนาคารแสดงให้เห็นว่ามีความโดดเด่นในการพัฒนาทรัพยากรบุคคล มีการวางแผนพัฒนาพนักงานอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง จัดให้มีหลักสูตรการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืน (Sustainable development) แก่พนักงาน เพื่อสร้างความเข้าใจและเห็นถึงความสำคัญของการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อเศรษฐกิจ สังคม สิ่งแวดล้อม และสามารถนำความรู้ที่ได้จากหลักสูตรไปประยุกต์ใช้ในงานที่รับผิดชอบได้อย่างถูกต้อง เหมาะสม เพื่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนสอดคล้องตามนโยบายการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธนาคาร ส่วนประเด็นความรับผิดชอบต่อสังคมของธนาคารต่อชุมชนและสังคม ธนาคารมีการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการประกาศยุทธศาสตร์ Corporate Citizenship Strategy ของธนาคารที่นำกรอบการทำกิจกรรมเพื่อสังคมตามมาตรฐานสากล London Benchmarking Group มาเป็นแนวทางในการบริหารงาน ซึ่งเป็นมาตรฐานที่ได้รับการยอมรับจากทั่วโลกในการทำกิจกรรมเพื่อสังคมและช่วยให้การประเมินผลการทำกิจกรรมมีประสิทธิภาพเป็นรูปธรรมมากยิ่งขึ้น โดยจะใช้เป็นแนวปฏิบัติที่ทั่วทั้งองค์กร ในการส่งเสริมการเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนของชุมชน สังคมและสิ่งแวดล้อมซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ทางธุรกิจ ทั้งยังแสดงแผนภูมิ Corporate Citizenship Strategy ให้ผู้อ่านเห็นภาพและทิศทางการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรมที่จะเกิดขึ้นในปี 2559-2561 ด้วย

ส่วนมิติด้านสิ่งแวดล้อม ธนาคารให้ความสำคัญอย่างยิ่งต่อความรับผิดชอบต่อสังคมในการช่วยส่งเสริมเศรษฐกิจคาร์บอนต่ำผ่านธุรกิจหลักขององค์กรด้วยการกำหนดนโยบายการให้สินเชื่อพลังงานทดแทนและสินเชื่อประหยัดพลังงานไว้อย่างชัดเจน และมีการบูรณาการการพิจารณาความเสี่ยงด้านสิ่งแวดล้อมและสังคมในกระบวนการพิจารณาสินเชื่อ เพื่อให้ธนาคารมั่นใจว่าทุกโครงการที่ธนาคารส่งเสริมจะไม่ส่งผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อมและสังคมโดยรวมพร้อมทั้งแสดงแผนภูมิขั้นตอนการติดตามและประเมินผลอย่างละเอียดด้วย เช่น นับตั้งแต่ปี 2548 เป็นต้นมา ธนาคารสนับสนุนสินเชื่อโครงการธุรกิจโรงไฟฟ้าแบบพลังงานทดแทน (พลังงานแสงอาทิตย์ พลังงานลม พลังงานน้ำและพลังงานชีวมวล) เป็นจำนวนรวมทั้งสิ้น 3,970 เมกะวัตต์ คิดเป็นมูลค่าสินเชื่อ

กว่า 37,000 ล้านบาทในส่วนของบริหารจัดการผลกระทบต่อสิ่งแวดล้อม ธนาคารเปิดเผยว่ามีการกำหนดนโยบายด้านการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมและพลังงานไว้อย่างชัดเจนและวางยุทธศาสตร์เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานทั่วทั้งองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจกจากการดำเนินงานลงร้อยละ 20-25 (จากปี 2555) ภายในปี 2563 โดยเริ่มต้นจากการก่อสร้างอาคารสีเขียวเพื่อสิ่งแวดล้อมและกำหนดแผนบริหารจัดการประสิทธิภาพของการใช้พลังงาน ตลอดจนจัดทำระบบการจัดการข้อมูลด้านสิ่งแวดล้อม เพื่อใช้ติดตามและประมวลผลการดำเนินงานด้านสิ่งแวดล้อมให้เป็นไปตามยุทธศาสตร์และเป้าหมายที่ตั้งไว้ โดยกำหนดตัวชี้วัดด้านสิ่งแวดล้อมในด้านพลังงานรวม การเดินทางของพนักงาน น้ำ ขยะ และการปล่อยก๊าซเรือนกระจก และจัดทำข้อมูลเปรียบเทียบ 4 ปีย้อนหลังนับตั้งแต่ปี 2555-2558 ด้วย

รายงานการพัฒนาเพื่อความยั่งยืนของธนาคารกสิกรไทย จำกัด (มหาชน) เป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับบริษัทจดทะเบียนที่เริ่มให้ความสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนในมิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมเพิ่มขึ้นจากมิติด้านเศรษฐกิจ เพราะข้อมูลต่างๆ ในรายงานแสดงให้เห็นว่าแม้องค์กรจะประกอบธุรกิจหลักเป็นสถาบันการเงิน ก็สามารถดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงมิติด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมผ่านธุรกิจหลักของตนเองได้อย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ รายงานฉบับนี้ยังเป็นตัวอย่างที่ดีสำหรับองค์กรที่เริ่มจัดทำรายงานการพัฒนาอย่างยั่งยืน เพราะมีการเปิดเผยแนวทางการจัดทำรายงานและข้อมูลอย่างครบถ้วน ผู้อ่านและผู้ลงทุนสามารถอ่านและทำความเข้าใจในแต่ละมิติได้อย่างรวดเร็ว ทั้งยังแสดงให้เห็นทิศทางการพัฒนาอย่างยั่งยืนของธนาคารที่จะเติบโตในทั้ง 3 มิติต่อไปในอนาคต อันจะเป็นประโยชน์ ต่อผู้ลงทุนใช้ประกอบการตัดสินใจลงทุนได้อย่างดียิ่ง

รายงานความยั่งยืน

ของบริษัทคิวทีซี เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

บริษัทคิวทีซี เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) เป็นบริษัทจดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์เอ็ม เอ ไอ ที่ให้ความสำคัญและมีพัฒนาการอย่างต่อเนื่องในการดำเนินธุรกิจที่คำนึงถึงมิติด้านเศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม และการจัดทำรายงานความยั่งยืน โดยรายงานความยั่งยืน 2558 ของบริษัทนั้นแบ่งหัวข้อการรายงานในแต่ละมิติอย่างชัดเจน และในการนำเสนอเนื้อหาแต่ละมิติจะใช้แผนภูมิในรูปแบบกราฟฟิค พร้อมทั้งภาพประกอบต่างๆ ที่สวยงามซึ่งทำให้เนื้อหาที่น่าสนใจเพิ่มมากขึ้น

รายงานฉบับนี้ได้แสดงให้เห็นถึงความมุ่งมั่นอย่างยอดเยี่ยมของบริษัทในการพัฒนาอย่างยั่งยืนนับตั้งแต่วิสัยทัศน์และพันธกิจขององค์กร ค่านิยมขององค์กรสู่ความยั่งยืน หรือ Quality of Details การกำหนดนโยบายและกลยุทธ์หลักในการพัฒนาอย่างยั่งยืนของบริษัท และการให้ความสำคัญแก่ผู้มีส่วนได้เสียขององค์กร ดังจะเห็นได้จากที่มาของรายงานที่มีการพิจารณาถึงประเด็นสำคัญต่อการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืนและความสามารถในการตอบสนองความคาดหวังของผู้มีส่วนได้เสีย ซึ่งการเปิดเผยข้อมูลในประเด็นเกี่ยวกับผู้มีส่วนได้เสียของบริษัทนับได้ว่ามีความน่าสนใจ เพราะแสดงให้เห็นถึงการเชื่อมโยง การชี้แจง ประเด็นผลกระทบและการดำเนินงานกับผู้มีส่วนได้เสียที่ครบถ้วนซึ่งบริษัทจดทะเบียนอื่นสามารถนำไปใช้เป็นแบบอย่างได้

ใบบิตด้านเศรษฐกิจ บริษัทเปิดเผยข้อมูลที่น่าสนใจเกี่ยวกับการพัฒนากระบวนการภายในเพื่อความยั่งยืน การประเมินผลและแผนงานในอนาคต ค่าใช้จ่ายในการดำเนินการ เปรียบเทียบผลการดำเนินการก่อนและหลังการปรับปรุง ตลอดจนสาระสำคัญของประเด็นการร่วมพัฒนาคู่ค้า ด้วยการให้ความรู้ทางเทคนิคและเครื่องจักรในการผลิตวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบสำคัญในการผลิตหม้อแปลงไฟฟ้า รวมถึงการให้ความรู้เกี่ยวกับการจัดทำแผนการผลิตให้สอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้คู่ค้าสามารถส่งมอบวัตถุดิบที่เป็นส่วนประกอบสำคัญได้ตรงตามเวลานัดหมายและมีมาตรฐานตามที่บริษัทกำหนด ซึ่งบริษัทได้เปิดเผยผลการดำเนินงานในเรื่องดังกล่าวว่าคู่ค้าส่งมอบวัตถุดิบตรงตามกำหนดถึง 99.01% และส่งมอบวัตถุดิบที่มีคุณภาพ 99.58%

ใบบิตด้านสังคม บริษัทแสดงให้เห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญต่อความปลอดภัยและสุขภาพของพนักงาน ด้วยการกำหนดกรอบการบริหารด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงาน และกำหนดเป้าหมายอุบัติเหตุจากการทำงานเป็นศูนย์ (Zero accident) โดยเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับสถิติการเกิดอุบัติเหตุ โครงการเพื่อสุขภาพของพนักงานที่บริษัทดำเนินการ ตลอดจนผลการตรวจวัดด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัยและสภาพแวดล้อมในการทำงานอย่างละเอียด นอกจากนี้ ยังมีความโดดเด่นในการเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับการดำเนินงานด้านความรับผิดชอบต่อสินค้าและบริการของบริษัท โดยกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจนในการให้บริการลูกค้าในระยะเวลาที่รวดเร็ว การจัดการข้อร้องเรียนของลูกค้า และผลการสำรวจความพึงพอใจของลูกค้า พร้อมทั้งแสดงผลการดำเนินงานที่เกิดขึ้นเปรียบเทียบกับเป้าหมายที่กำหนดไว้ให้ผู้อ่านได้รับทราบด้วย

ทางด้านบิตสิ่งแวดล้อม บริษัทเปิดเผยข้อมูลเกี่ยวกับกระบวนการผลิตสินค้าและบริการที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม ซึ่งดำเนินการปรับปรุงกระบวนการผ่านธุรกิจหลักของบริษัท พร้อมทั้งแสดงข้อมูลให้เห็นอย่างชัดเจนว่าก่อนการปรับปรุงและภายหลังการปรับปรุงแล้วเป็นอย่างไร เช่น การลดการใช้พลังงานจากการปรับปรุงเตาอบ Hot air ซึ่งสามารถลดการใช้พลังงานลงได้ถึง 40% การเปิดเผยข้อมูลดังกล่าวแสดงให้เห็นว่าบริษัทให้ความสำคัญในทุกๆ รายละเอียดของกระบวนการเพื่อลดการใช้พลังงาน พร้อมทั้งเพิ่มประสิทธิภาพให้กับกระบวนการผลิตและยังสามารถลดต้นทุนในการผลิตลงได้อีกด้วย นอกจากนี้ บริษัทยังได้ให้ความสำคัญต่อการควบคุมมลพิษทั้งด้านคุณภาพน้ำทิ้งและคุณภาพอากาศในกระบวนการผลิตของโรงงาน การบริหารจัดการของเสียและวัสดุเหลือใช้ที่เกิดจากการอุปโภคบริโภคของพนักงาน และเกิดจากการรับเหมาก่อสร้างหรือติดตั้งอุปกรณ์ และเกิดจากกระบวนการผลิตของบริษัท โดยมีการแสดงผลการดำเนินงานทั้งในรูปแบบตารางและกราฟเปรียบเทียบกับข้อมูลย้อนหลัง 3 ปี ให้ผู้อ่านได้ศึกษารายละเอียดอีกด้วย

รายงานความยั่งยืนของบริษัทคิวทีซี เอนเนอร์ยี จำกัด (มหาชน) ได้แสดงให้เห็นว่าบริษัทจดทะเบียนขนาดกลางและขนาดเล็กก็สามารถจัดทำรายงานความยั่งยืนตามกรอบแนวทางการรายงาน Global Reporting Initiative (GRI) G4 ได้อย่างน่าสนใจเช่นเดียวกับบริษัทจดทะเบียนขนาดใหญ่ โดยเปิดเผยข้อมูลการดำเนินงานด้านการพัฒนาอย่างยั่งยืนตามที่บริษัทดำเนินงานอย่างเหมาะสมกับลักษณะธุรกิจของตนอย่างเป็นรูปธรรม ซึ่งรายงานความยั่งยืนจะเป็นเครื่องมือสำคัญสำหรับผู้ลงทุนที่สนใจเลือกลงทุนในบริษัทจดทะเบียนขนาดกลางและขนาดเล็กได้ศึกษาและทำความเข้าใจในธุรกิจและทิศทางที่ธุรกิจจะก้าวไปในอนาคตก่อนตัดสินใจลงทุนอย่างเหมาะสมต่อไป

การบริหารความเสี่ยง

ภาพสะท้อนความยั่งยืนของธุรกิจ

ศุภกร เอกชัยไพบูลย์

ธุรกิจในปัจจุบันต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างรวดเร็ว เช่น การเปลี่ยนแปลงทางเทคโนโลยี เหตุการณ์ความรุนแรงทางการเมือง การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมผู้บริโภค ภัยพิบัติ และการเปลี่ยนแปลงสภาพอากาศ เป็นต้น หลายเหตุการณ์ไม่สามารถคาดเดาได้ว่าจะเกิดขึ้นเมื่อไหร่ ซึ่งความเปลี่ยนแปลงดังกล่าวมักมาพร้อมกับ “โอกาส” หรือ “ความเสี่ยง” ดังนั้น ถ้าไม่มีกระบวนการรับมือที่เหมาะสมอาจทำให้ธุรกิจเสียโอกาส และสร้างความเสียหายต่อชีวิตพนักงานและทรัพย์สินขององค์กร ซึ่งจะกระทบต่อ “ความอยู่รอด” ของธุรกิจด้วย

การบริหารความเสี่ยงจึงเป็นเครื่องมือที่ช่วยสร้างภูมิคุ้มกันให้ธุรกิจมีความระมัดระวังในการดำเนินงานมากยิ่งขึ้นเพื่อลดหรือบรรเทาความเสียหายจากความเสี่ยงมากที่สุด โดยภายใต้กระบวนการบริหารความเสี่ยง คือ กลไกสำคัญที่ช่วยสะท้อนภาพการดำเนินธุรกิจอย่างยั่งยืน ดังนั้น ขอบเขตการประเมิน วิเคราะห์ และระบุประเด็นความเสี่ยงของธุรกิจจึงต้องคำนึงถึงบริบทและผลกระทบที่อาจมีต่อผู้มีส่วนได้เสียอย่างครอบคลุมนอกเหนือไปจากความเสี่ยงในเชิงธุรกิจเพียงด้านเดียว จึงอาจกล่าวได้ว่า **ประเด็นที่ได้จากการระบุความเสี่ยงของธุรกิจที่ครอบคลุมมิติเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม คือ ประเด็นของการบริหารความยั่งยืนขององค์กร (Corporate sustainability)¹**

ปัจจุบันหลายองค์กรได้นำบริบทความยั่งยืน (Sustainability context) กับการบริหารความเสี่ยงทั่วทั้งองค์กร (Enterprise risk management) มาเป็นเกณฑ์กำหนดทิศทางการดำเนินธุรกิจอย่างแพร่หลาย โดย Committee of Sponsoring Organizations

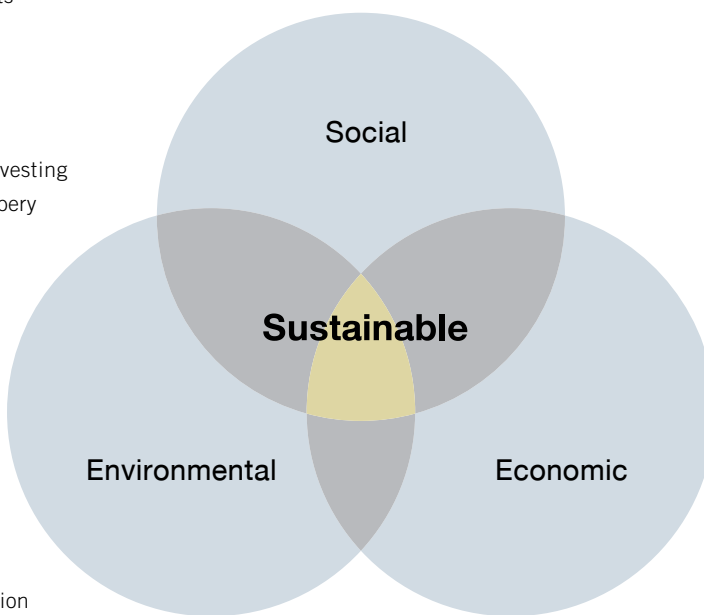
1 ดูข้อมูลเพิ่มเติมที่คู่มือของกรอบรายงานความยั่งยืนสากล Global Reporting Initiative รุ่นที่ 4 หรือ GRI G4 ที่กำหนดให้ทุกธุรกิจต้องมีการวิเคราะห์และเปิดเผยข้อมูลความเสี่ยงและโอกาสของธุรกิจ (G4-2) ก่อนเชื่อมโยงสู่ข้อมูลการวิเคราะห์ผู้มีส่วนได้เสีย (Stakeholder analysis) และประเด็นสำคัญทางธุรกิจ (Material aspects)

Social

- Public policy and advocacy
- Community investments
- Working conditions
- Health/nutrition
- Diversity
- Human rights
- Socially responsible investing
- Anticorruption and bribery
- Safety

Environmental

- Energy-fuel, oil, alternative
- Water
- Greenhouse gases
- Emissions
- Waste reduction: medical; hazardous; non-hazardous; construction
- Recycling
- Reprocessing/re-use
- Green cleaning
- Agriculture/organic foods
- Packaging
- Product content
- Biodiversity

Economic

- Accountability/transparency
- Corporate governance
- Stakeholder value
- Economic performance
- Financial objectives

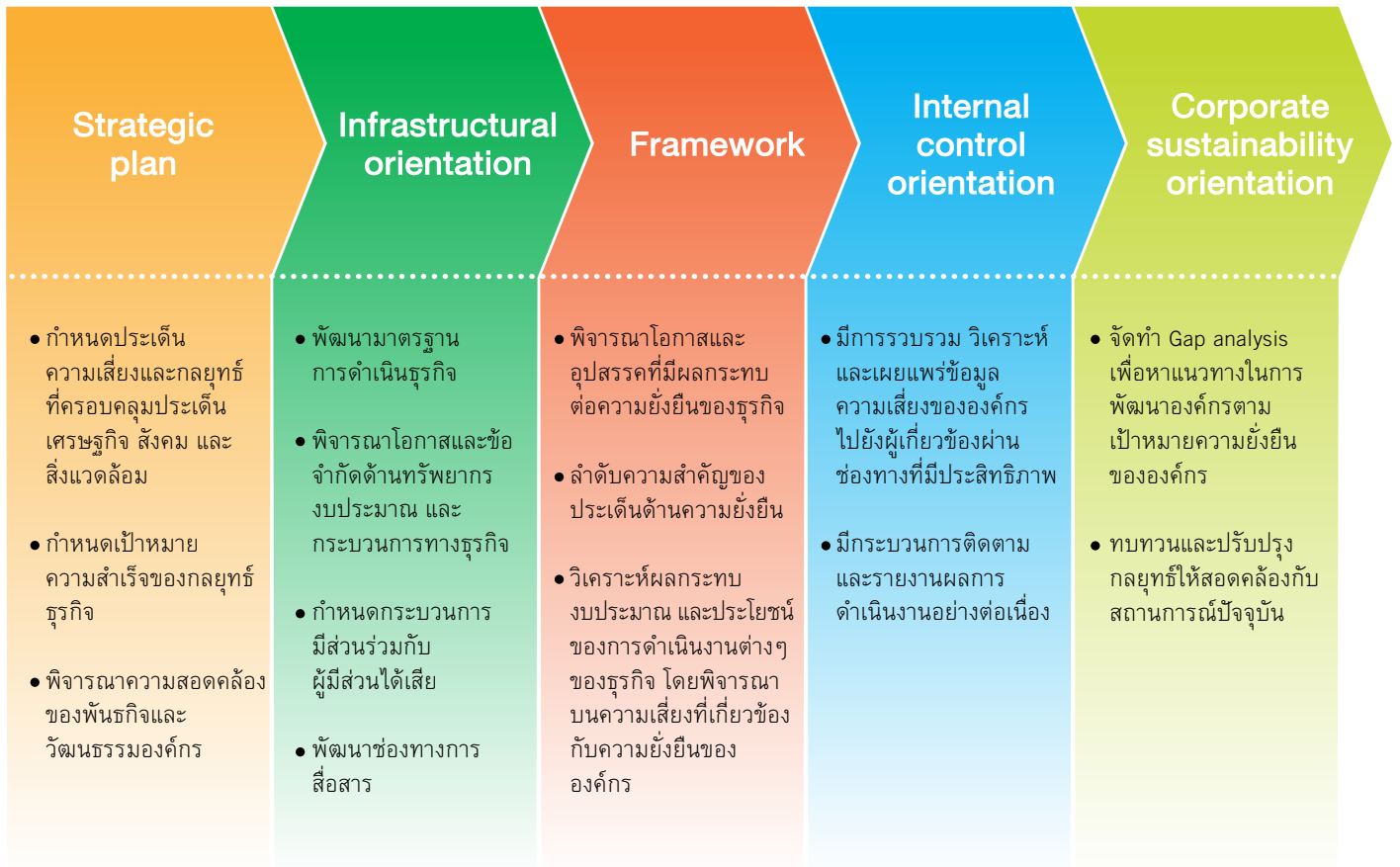
of The Treadway Commission หรือ COSO ซึ่งเป็นองค์กรที่พัฒนากรอบและแนวปฏิบัติสากลด้านการจัดการความเสี่ยงองค์กร และการควบคุมภายใน ได้เผยแพร่เอกสารเรื่อง **Integrating the Triple Bottom Line into as Enterprise Risk Management Program**² เพื่อเป็นแนวทางให้องค์กรต่างๆ สามารถระบุความเสี่ยงด้านความยั่งยืนที่ครอบคลุมประเด็นเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมภายใต้กรอบการบริหารความเสี่ยงได้อย่างเป็นระบบ ประกอบด้วย ความเสี่ยงด้านกลยุทธ์ (Strategic risk) ความเสี่ยงด้านการปฏิบัติ (Operational risk) ความเสี่ยงด้านการเงิน (Financial risk) และความเสี่ยงด้านกฎระเบียบ (Compliance risk) อีกทั้งเสนอแนะให้มีกระบวนการควบคุมระดับความเสี่ยงที่ยอมรับได้ (Risk appetite) และมีระบบการประเมินติดตามผลที่เป็นรูปแบบเดียวกันทั้งองค์กร รวมถึงส่งเสริมให้เกิดวัฒนธรรมการบริหารความเสี่ยง (Risk culture) ที่มีการสื่อสารให้แก่ผู้เกี่ยวข้องภายในองค์กรตระหนักถึงประเด็นด้านความยั่งยืนที่เป็นทิศทางเดียวกับกลยุทธ์องค์กร

Ayse Kucuk Yilmaz และ Triant Flouris ได้ร่วมกันวิจัยเพื่อพัฒนากรอบการบริหารความเสี่ยงเรื่อง **Enterprise Sustainability Risk Management (ESRM)**³ โดยบูรณาการประเด็นด้านความยั่งยืนเข้าสู่กระบวนการจัดการความเสี่ยงขององค์กรในทุกองค์ประกอบ ตั้งแต่กลยุทธ์องค์กร วัฒนธรรมองค์กร และการพัฒนากระบวนการทางธุรกิจในทุกระดับขององค์กร เพื่อพัฒนาธุรกิจให้เติบโตควบคู่ไปกับการสร้างสมดุลทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมอย่างยั่งยืน

2 Ernst & Young LLP, Integrating the triple bottom line into an enterprise risk management program, May 2013

3 Ayse Kucuk Yilmaz and Triant Flouris, (2013), **Managing corporate sustainability: Risk management process based perspective** in African Journal of Business Management Vol.4 (2), pp. 162-171.

The Enterprise Sustainability Risk Management Framework Model (Yilmaz and Flouris, 2013)

Yilmaz และ Flouris ยังได้เสนอว่า **ESRM** จะเป็นเครื่องมือที่ทำให้ผู้บริหารมีข้อมูลเพียงพอในการตัดสินใจดำเนินธุรกิจและจัดการกับความเสี่ยงของธุรกิจได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังช่วยเพิ่มคุณค่าให้ธุรกิจและสร้างศักยภาพด้านนวัตกรรมต่างๆ เพื่อการปรับตัวของธุรกิจให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม

สำหรับบริษัทในประเทศไทย มีธุรกิจจำนวนมากที่ให้ความสำคัญกับการบริหารความเสี่ยงตามแนวทางการพัฒนาความยั่งยืน เช่น บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ที่มีการระบุและวิเคราะห์ความเสี่ยงด้านความปลอดภัย สุขภาพ และสิ่งแวดล้อม ตลอดห่วงโซ่ธุรกิจ โดยมีการกำหนดเป็นแนวทางบริหารงานอาชีพอนามัยและความปลอดภัย พร้อมนำระบบการตรวจประเมินผลที่มีประสิทธิภาพมาควบคุมเพื่อลดความเสี่ยงที่เกิดจากพฤติกรรมการทำงานหรือการเปลี่ยนแปลงสภาพการทำงาน ขณะเดียวกัน บริษัทปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน) ยังพิจารณาถึงโอกาสเมื่อพนักงานไม่ประสบอุบัติเหตุหรือเจ็บป่วยจากการทำงาน จะส่งผลดีต่อคุณภาพชีวิตของพนักงานทำให้การทำงานมีประสิทธิภาพไม่เกิดการหยุดชะงักทางธุรกิจและไม่ทำให้ต้นทุนการผลิตเพิ่มขึ้นโดยไม่จำเป็น⁴

จะเห็นได้ว่าแนวคิดด้านการบริหารความเสี่ยงกับความยั่งยืนขององค์กรนอกจากจะไม่ใช่นวัตกรรมใหม่แล้ว ยังเป็นประเด็นที่มีความเชื่อมโยงกันจนดูราวกับเป็นเรื่องเดียวกันอีกด้วย ดังนั้น หากธุรกิจมีการดำเนินงานอย่างรอบคอบและมีประสิทธิภาพก็จะช่วยสร้างโอกาสและภูมิคุ้มกันให้ธุรกิจอย่างเข้มแข็ง ช่วยสร้างความเชื่อมั่นให้ผู้มีส่วนได้เสีย อันจะนำไปสู่การเพิ่มมูลค่าและสร้างคุณค่าให้แก่ธุรกิจ สังคม และประเทศชาติอย่างยั่งยืนต่อไป

4 รายงานประจำปี 2558 บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

กลยุทธ์ด้านความยั่งยืน

(Sustainability strategy)

มั่นคง ทนทาน ตั้งมั่น

กลยุทธ์ด้านความยั่งยืนนับเป็นส่วนสำคัญ ในการส่งเสริมการดำเนินธุรกิจ ด้วยการเชื่อมโยงประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดรวมกัน ซึ่งจะส่งผลให้ธุรกิจเจริญเติบโตอย่างยั่งยืนในระยะยาว ทั้งนี้ การดำเนินธุรกิจโดยการเชื่อมโยงกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนจะต้องสามารถวัดได้ วิเคราะห์ได้ เพื่อประเมินว่าองค์กรได้ส่งมอบคุณค่าให้กับผู้มีส่วนได้เสีย พร้อมทั้งสร้างมูลค่าให้กับองค์กรอย่างเป็นรูปธรรมด้วย

กลยุทธ์ด้านความยั่งยืน เหมือน / แตกต่าง / เกี่ยวข้องกับกลยุทธ์ทางธุรกิจ อย่างไร

เหมือน

มีการกำหนดตัวชี้วัดที่ส่งผลต่อเป้าหมายทางธุรกิจเช่นเดียวกัน

มีเป้าหมายที่ทำให้องค์กรประสบความสำเร็จในการดำเนินธุรกิจในระยะยาว

แตกต่าง

กลยุทธ์ด้านความยั่งยืนนำประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมถึงการมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้เสียเข้ามาพิจารณาเป็นประเด็นสำคัญ เพื่อมุ่งหวังให้ธุรกิจเติบโตอย่างยั่งยืน

กลยุทธ์ทางธุรกิจให้ความสำคัญกับลูกค้าหรือผู้บริโภค โดยมุ่งที่ผลประโยชน์ประกอบการเป็นสำคัญ

เกี่ยวข้อง

กลยุทธ์ด้านความยั่งยืนมีส่วนส่งเสริมและสนับสนุนกลยุทธ์ทางธุรกิจ และในที่สุดกลยุทธ์ทั้งสองจะควบรวมไปด้วยกัน

เป็นกลไกที่ช่วยสร้างกระบวนการความร่วมมือจากคนในองค์กร เพื่อให้บรรลุเป้าหมายทางธุรกิจ และสร้างผลประโยชน์ให้กับผู้มีส่วนได้เสีย

การพัฒนากลยุทธ์ด้านความยั่งยืน (Sustainability Strategy Development)

องค์กรควรสร้างความชัดเจนด้วยการกำหนด**พันธสัญญาด้านความยั่งยืน (Sustainability commitment)** ที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างคุณค่าที่ยั่งยืน ทั้งผลกำไร เศรษฐกิจ สังคมและสิ่งแวดล้อม โดยแสดงออกในรูปของวิสัยทัศน์ พันธกิจ รวมทั้งกรอบแนวทางการดำเนินงาน

- **วิสัยทัศน์ด้านความยั่งยืน (Sustainability vision)** คือ การเปลี่ยนแปลงในอนาคตที่มาจากการดำเนินธุรกิจอย่างมีความรับผิดชอบต่อ
- **พันธกิจด้านความยั่งยืน (Sustainability mission)** คือ การปฏิบัติ/การดำเนินการที่สำคัญที่ทำให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายด้านความยั่งยืนที่ได้กำหนดไว้
- **กรอบแนวทางด้านความยั่งยืน (Sustainability framework)** คือ การบ่งชี้ประเด็น/แนวทางที่ทำให้ธุรกิจบรรลุเป้าหมายของวิสัยทัศน์ด้านความยั่งยืนขององค์กร

การสร้างพันธสัญญาด้านความยั่งยืน เริ่มจากการหาประเด็นความท้าทายในอนาคตที่คาดว่าจะส่งผลกระทบต่อการดำเนินธุรกิจ ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะมีความแตกต่างกันในแต่ละประเภทธุรกิจ เช่น

- ความคาดหวังของภาคอุตสาหกรรมที่มีต่อธุรกิจ
- ประเด็นด้านความยั่งยืนที่ส่งผลกระทบต่อธุรกิจในอนาคต เช่น การเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ พลังงานและเชื้อเพลิง วัตถุดิบและทรัพยากรธรรมชาติ น้ำและแหล่งน้ำ การเจริญเติบโตและการเปลี่ยนแปลงทางประชากรศาสตร์ เศรษฐกิจ และความมั่นคง การโยกย้ายถิ่นเข้าสู่เมือง ระบบนิเวศ การบูรณาการหลายภาค เป็นต้น
- มาตรฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจ

จากประเด็นข้างต้น **บริษัทสามารถคัดเลือกประเด็นสำคัญที่ส่งผลต่อการดำเนินธุรกิจ โดยพิจารณาประเด็นที่ช่วยสร้างคุณค่าและมูลค่าให้กับธุรกิจ และสามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียมากที่สุด** นำประเด็นที่ได้คัดเลือกมากำหนดเป็นพันธสัญญาด้านความยั่งยืน ซึ่งควรระบุเป็นภาษาที่เข้าใจง่าย สามารถสร้างแรงบันดาลใจเพื่อให้เห็นวิสัยทัศน์ในอนาคตและนำไปสู่การปฏิบัติจริงได้

เมื่อได้พันธสัญญาด้านความยั่งยืนแล้ว บริษัทควรกำหนดกรอบและแนวทางการดำเนินงานด้านความยั่งยืน ซึ่งสามารถเลือกใช้หลักการที่เหมาะสมกับลักษณะของธุรกิจได้แก่

รูปแบบที่ 1

การสร้างความสมดุล: Balance

การดำเนินงานของธุรกิจจะ**มุ่งเน้นการสร้างสมดุล** ทั้ง 3 ด้าน คือเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม ตาม**หลักของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable development)** แม้ธุรกิจจะมุ่งสร้างกำไรเป็นสำคัญแต่ไม่ควรละเลยต่อการคำนึงถึงผลกระทบและประโยชน์ที่มีต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม ตัวอย่างองค์กรที่นำแนวคิด Balance ไปใช้เป็นแนวทางได้แก่ บริษัท ปูนซิเมนต์ไทย จำกัด (มหาชน)

รูปแบบที่ 2

การแบ่งปันคุณค่า: Share

การดำเนินงานตามแนวทางการสร้างคุณค่าร่วม (Creating shared value) โดย**มุ่งเน้นการสร้างและแบ่งปันคุณค่าระหว่างธุรกิจกับผู้มีส่วนได้เสีย**ใน 3 ระดับด้วยกัน ได้แก่

- 1) **Products & market level** มุ่งสร้างให้คนในสังคมได้รับประโยชน์จากการทำการตลาดและผลิตภัณฑ์ที่ทำให้เกิดการพัฒนาทางเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อมควบคู่ไปกับการสร้างกำไร
- 2) **Productivity level** มุ่งพัฒนากระบวนการภายในองค์กรที่ช่วยลดผลกระทบต่อสังคมและสิ่งแวดล้อม รวมทั้งการสร้างโอกาสในการลดค่าใช้จ่าย ลดการใช้ทรัพยากรและพัฒนาศักยภาพของพนักงาน คู่ค้า และอื่นๆ ที่ทำให้ผลผลิตภาพขององค์กรดีขึ้นไปพร้อมๆ กัน
- 3) **Cluster development** มุ่งเน้นพัฒนาบริบทภายนอกที่ส่งเสริมการเจริญเติบโตของธุรกิจ

ธุรกิจที่เหมาะสมสำหรับรูปแบบนี้ เป็นธุรกิจที่มีความสัมพันธ์หรือมีการพึ่งพิงกับชุมชน คำนึงถึงความเข้มแข็งและความอ่อนแอของสังคม ซึ่งมีผลต่อขีดความสามารถของธุรกิจค่อนข้างสูง ดังนั้น ควรสร้างความสัมพันธ์ทั้งด้านคุณค่าที่มีต่อองค์กร และความต้องการทางสังคมไปพร้อมๆ กัน อันก่อให้เกิดการได้เปรียบในการแข่งขันทางธุรกิจ ตัวอย่างองค์กรที่นำแนวคิด Creating shared value ไปใช้เป็นแนวทางได้แก่ บริษัท จี แคปิตอล จำกัด (มหาชน)

รูปแบบที่ 3

การตอบสนองต่อสังคม: Response

ยึดหลักการเป็นพลเมืองดี (Corporate citizenship) ในแบบของธุรกิจที่มุ่งเน้นการตอบสนองต่อความต้องการของคนในสังคมด้วยสินค้าและบริการ รูปแบบนี้เหมาะสำหรับธุรกิจประเภทสินค้าอุปโภคบริโภค เพราะคำนึงถึงความต้องการของลูกค้า การวัดความสำเร็จดูได้จากยอดขาย ตัวอย่างองค์กรที่นำแนวคิด Response ไปใช้เป็นแนวทาง ได้แก่ Walt Disney บริษัท ทีวี ไตเร็กซ์ จำกัด (มหาชน)

นอกจากนี้ในระยะยาว ธุรกิจและความยั่งยืนควรบูรณาการเข้าด้วยกันเพื่อนำไปสู่การสร้างความสำเร็จเติบโตและความได้เปรียบทางการแข่งขันที่ควบคู่ไปกับการพัฒนาทางสังคมและสิ่งแวดล้อมโดยการพัฒนากลยุทธ์ที่สำคัญใน 3 ด้าน ได้แก่

1

การบริหารจัดการด้านความยั่งยืน

คือ การพัฒนาโครงสร้างการบริหารจัดการและกระบวนการทางธุรกิจที่เกี่ยวข้องตั้งแต่การจัดทำโครงสร้างการบริหารจัดการด้านความยั่งยืน การกำหนดกรอบแนวทางการพัฒนาที่ยั่งยืน การบริหารจัดการห่วงโซ่คุณค่าที่ยั่งยืน การพัฒนาระบบการบริหารความเสี่ยงด้านความยั่งยืน การพัฒนาระบบเทคโนโลยีสารสนเทศด้านความยั่งยืน การบริหารจัดการความรู้ด้านความยั่งยืน และการจัดทำรายงานด้านความยั่งยืน ซึ่งทั้งหมดนี้องค์กรไม่จำเป็นต้องดำเนินการในคราวเดียว สามารถพิจารณาดำเนินการตามความเหมาะสมก่อนหลังได้

2

การเชื่อมโยงผู้มีส่วนได้เสีย

คือ การสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างธุรกิจกับผู้มีส่วนได้เสียทั้งภายในและภายนอกเพื่อให้ผู้มีส่วนได้เสียทั้งหมดเข้าใจถึงทิศทางการพัฒนา สนับสนุนและร่วมขับเคลื่อนการดำเนินงานด้านความยั่งยืนร่วมกัน

3

การดำเนินโครงการด้านความรับผิดชอบต่อสังคมเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

คือ การพัฒนาโครงการและกิจกรรม (Initiatives) ด้านการพัฒนาที่ยั่งยืนทั้งภายในองค์กรและภายนอกเพื่อสร้างให้เกิดผลลัพธ์ (Output) ผลที่ตามมา (Outcome) และผลกระทบ (Impact) ที่สอดคล้องกับกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนที่กำหนดไว้ ซึ่งจะต้องสามารถวัดวิเคราะห์และประเมินผลได้ เพื่อแสดงถึงประสิทธิภาพของสิ่งที่ได้ดำเนินการไป

กล่าวโดยสรุป เป้าหมายของการประกอบธุรกิจที่สามารถตอบสนองความต้องการของผู้มีส่วนได้เสียโดยคำนึงถึงประเด็นด้านสังคมและสิ่งแวดล้อมจะช่วยให้ธุรกิจเติบโตได้อย่างมั่นคง โดยในอนาคตองค์กรจะต้องเชื่อมโยงกลยุทธ์ด้านความยั่งยืนและกลยุทธ์ทางธุรกิจเข้าด้วยกันเพื่อนำไปสู่การดำเนินธุรกิจที่ยั่งยืนต่อไปในระยะยาว

ข้อมูลอ้างอิง: การอบรมหลักสูตร “การบริหารความรับผิดชอบต่อสังคมเชิงกลยุทธ์” ปี 2559 จัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร่วมกับสถาบัน SBOI

บทบาทของ IR

ในการสื่อสารประเด็นด้าน ESG

ไพศาล เจียรอุทัยธำรงค์

ในปัจจุบัน โลกการลงทุนมีการพัฒนาและเปลี่ยนแปลงอยู่ตลอดเวลา แนวทางในการลงทุน จึงมีการพัฒนาเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการที่เปลี่ยนไปด้วย โดยการลงทุนแนวใหม่ที่เริ่มเข้ามามีบทบาทเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ คือ การลงทุนที่คำนึงถึงความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม สังคมและธรรมาภิบาล (Environmental Social and Governance: ESG) ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงความกังวลที่ว่าบริษัทจะไม่สามารถรักษาผลการดำเนินงานของบริษัทให้ยั่งยืนได้ หากไม่คำนึงถึงประเด็นด้าน ESG ในการดำเนินธุรกิจ

แนวโน้มการลงทุนที่คำนึงถึง ESG ทั่วโลก มีการเติบโตเพิ่มมากขึ้นเรื่อยๆ โดยในปี 2015 มีเงินลงทุนภายใต้การบริหารของบริษัทจัดการลงทุนทั่วโลกถึงกว่า 60 ล้านล้านดอลลาร์สหรัฐ (ข้อมูลจาก www.cfainstitute.org) ซึ่งแนวโน้มดังกล่าวเริ่มได้รับความสนใจมากขึ้นในประเทศไทยเช่นกัน ดังจะเห็นได้จากการที่มีบริษัทจัดการกองทุนรวมจัดตั้งกองทุนที่นำประเด็นด้าน ESG มาเป็นเกณฑ์สำคัญในการคัดกรองหุ้นเพื่อลงทุน

เมื่อผู้ลงทุนเริ่มสนใจและให้ความสำคัญกับประเด็นด้าน ESG มากขึ้น นักลงทุนสัมพันธ์จึงจำเป็นต้องทำความเข้าใจประเด็นด้าน ESG ของบริษัทและสื่อสารข้อมูลที่สำคัญดังกล่าวให้แก่ผู้ลงทุนได้รับรู้ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องดังกล่าว จึงได้จัดงานสัมมนา ESG for IR ขึ้นเมื่อเดือนมีนาคมที่ผ่านมา SD Focus ฉบับนี้จึงรวบรวมประเด็นสำคัญและนำมาถ่ายทอดในบทความนี้เพื่อเป็นประโยชน์ต่องานนักลงทุนสัมพันธ์ต่อไป

ในส่วนของ การนำประเด็นด้าน ESG มาเป็นเกณฑ์ในการตัดสินใจลงทุนนั้น **คุณนิพนธ์ ไกรลาศโอฬาร ผู้จัดการกองทุนบลจ.ทิสโก้** ได้ให้มุมมองไว้ว่า **ผู้ลงทุนจะมองประเด็นด้าน ESG เป็นความเสี่ยงของบริษัทที่ต้องจัดการอย่างเหมาะสม เพื่อให้ไม่ส่งผลกระทบต่อการบริหารจัดการของบริษัท** ดังนั้นเมื่อบริษัทดำเนินการลดความเสี่ยงในเรื่องดังกล่าวแล้ว ก็ควรสื่อสารให้ผู้ลงทุนได้รับทราบโดยทั่วกัน

นอกจากนี้ คุณนิพนธ์ ยังได้กล่าวถึง **ประเด็นด้าน ESG ที่สำคัญในประเทศไทย ซึ่งประกอบด้วย 3 ประเด็นหลัก** คือ

- 1 การดูแลผู้มีส่วนได้เสียของบริษัท
- 2 การให้สินบนและคอร์รัปชัน
- 3 การกำกับดูแลกิจการที่ดี

โดยเฉพาะอย่างยิ่งการซื้อขายหุ้นโดยใช้ข้อมูลภายในและความขัดแย้งของผลประโยชน์ นักลงทุนสัมพันธ์จึงควรเตรียมข้อมูลของบริษัทในประเด็นดังกล่าวให้พร้อมสำหรับสื่อสารและตอบคำถามกับผู้ลงทุน

สำหรับการทำหน้าที่ของนักลงทุนสัมพันธ์นั้น **คุณชัชชัย สิริวิรัช ผู้จัดการฝ่ายนักลงทุนสัมพันธ์ บมจ. ไทยออยล์** ได้ให้ความเห็นว่า **นักลงทุนสัมพันธ์ต้องสามารถสื่อสารแนวคิดเรื่อง ESG เชื่อมโยงไปกับการสร้างมูลค่าให้กับกิจการ ซึ่งก่อนที่จะสามารถเชื่อมโยงได้ นักลงทุนสัมพันธ์จำเป็นต้องเข้าใจถึงการทำงานด้าน ESG ของบริษัทว่ามีกรอบและกระบวนการใดบ้าง รวมถึงประเด็นสำคัญที่ถือเป็นความเสี่ยงหลักขององค์กร**

หลังจากที่นักลงทุนสัมพันธ์มีความเข้าใจแล้วก็ควรสามารถสื่อสารให้ได้ว่า **การดำเนินงานด้าน ESG ช่วยให้บริการของบริษัทของเรายั่งยืนได้อย่างไรใน 3 ระดับ** ดังต่อไปนี้

- 1 การบริหารความเสี่ยงด้าน ESG
ช่วยให้บริษัทสามารถดำเนินธุรกิจอย่างต่อเนื่องได้หรือไม่ เช่น การไม่มีปัญหาด้านสิ่งแวดล้อมและชุมชน
- 2 การดำเนินงานด้าน ESG
ช่วยให้บริษัทมีประสิทธิภาพในการดำเนินงานเพิ่มขึ้นหรือช่วยลดต้นทุนได้หรือไม่
- 3 บริษัทได้มีการคิดค้นนวัตกรรมด้าน ESG เพื่อสร้างมูลค่าเพิ่มให้กับองค์กรหรือไม่

ดังนั้น อาจกล่าวได้ว่าปัจจุบันขอบเขตในการสื่อสารของนักลงทุนสัมพันธ์ไม่ได้จำกัดอยู่แค่ผลประกอบการ และทิศทางกลยุทธ์ของบริษัทอีกต่อไปแล้ว นักลงทุนสัมพันธ์จึงควรเร่งทำความเข้าใจในหลักการและประเด็นด้าน ESG ของบริษัทเพื่อที่ท่านจะได้สื่อสารข้อมูลได้อย่างถูกต้องและครบถ้วน และทำให้ผู้ลงทุนได้เข้าใจและเกิดความเชื่อมั่นว่าบริษัทสามารถรักษาผลประกอบการให้ยั่งยืนในระยะยาวได้ต่อไป

****สรุปประเด็นจากงานสัมมนา ESG for IR จัดโดยตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ในวันที่ 25 มีนาคม 2559****

SET

เชื่อมโยงภาคธุรกิจ สนับสนุนสังคม

ฝ่ายพัฒนาเพื่อสังคม

เมื่อวันที่ 1 เมษายน 2559 ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ร่วมกับสมาคมบริษัทจดทะเบียนไทย จัดงาน “SET100 ผนึกกำลังประชารัฐ” โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อประสานความร่วมมือจากภาคธุรกิจในการสนับสนุนผู้ประกอบการวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (SMEs) ธุรกิจ Start-up และกิจการเพื่อสังคม (Social Enterprise)

สุจริต ระเบิดระว่าง เกาะกุมกันกรรมการ

สุกิจ กิตติบุญญานนท์

การทำหน้าที่ของคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนไทยเป็นประเด็นที่ได้รับการกล่าวถึงอย่างมากในแวดวงตลาดทุนไทยที่ผ่านมา เนื่องจากคณะกรรมการถือเป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นที่ได้รับการแต่งตั้งให้เข้าไปทำหน้าที่ในการดูแลบริหารกิจการ จึงเป็นที่มาของงานเสวนา CG Forum ครั้งที่ 2 ประจำปี 2559 เมื่อวันที่ 17 พฤษภาคม 2559 ที่ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย จัดขึ้นภายใต้หัวข้อ **“สุจริต ระเบิดระว่าง เกาะกุมกันกรรมการ”** โดยมีกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนไทยเข้าร่วมกว่า 400 ท่าน

ในช่วงต้นของงาน ศาสตราจารย์ (พิเศษ) กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์ กรรมการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และประธานกรรมการ บริษัท เบเกอร์ แอนด์ แม็คเค็นซี่ จำกัด ได้ให้ความรู้แก่ผู้เข้าฟังการเสวนาในหัวข้อ **“ความรับผิดชอบของกรรมการตามกฎหมาย ทั้งทางแพ่งและอาญา”** โดยท่านได้ชี้ให้เห็นถึงข้อกฎหมายที่เกี่ยวข้องในการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ รวมถึงการรับผิดทางแพ่งและทางอาญา ประกอบกับกรณีศึกษาเกี่ยวกับการทำหน้าที่ของคณะกรรมการ ตามคำพิพากษาที่น่าสนใจที่เกิดขึ้นในประเทศไทย เช่น บริษัท แก๊สไทย จำกัด ธนาคารกรุงเทพพาณิชย์การ และธนาคารกรุงไทย เป็นต้น ซึ่งคณะกรรมการและผู้บริหารของบริษัทจดทะเบียนสามารถนำไปเป็นแนวทางในการทำหน้าที่ของตนได้

ศาสตราจารย์ (พิเศษ) กิตติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์

ในช่วงที่สองของการเสวนานั้น เป็นเรื่อง “ข้อควรระวังของกรรมการ เพื่อป้องกันความเสี่ยงทางกฎหมาย” โดยตลาดหลักทรัพย์ฯ ได้รับเกียรติจากศาสตราจารย์ ดร.วรภัทร โตรณะเกษม กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาองค์กรภาครัฐ เป็นผู้ดำเนินรายการและเสวนาร่วมกับผู้เข้าร่วมการเสวนาอีก 3 ท่าน ประกอบด้วยคุณวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และประธาน บริษัท วีระวงศ์ ชินวัฒน์ และเพียงพอ จำกัด คุณสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ คณะอนุกรรมการกฎหมาย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย และคุณปรกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

คุณวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) และประธาน บริษัท วีระวงศ์ ชินวัฒน์ และเพียงพอ จำกัด ได้ให้ข้อมูลเรื่องการทำหน้าที่ที่เหมาะสมของคณะกรรมการ โดยท่านได้ให้ข้อสังเกตเกี่ยวกับการบริหารกิจการและประสพผลขาดทุนว่า “ไม่ถือเป็นความผิดของคณะกรรมการ แต่คณะกรรมการจะมีความผิดก็ต่อเมื่อปฏิบัติหน้าที่บกพร่อง ขาดความระมัดระวัง ไม่สุจริต เว้นแต่ได้ปฏิบัติหน้าที่บนพื้นฐานการตัดสินใจเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัทและมีหลักฐานสนับสนุนที่เชื่อถือได้ว่าเป็นประโยชน์สูงสุดของบริษัทจริง ไม่ใช่เป็นเพียงแต่ความเชื่อส่วนบุคคลของกรรมการท่านนั้นเพียงท่านเดียว

ประเด็น Other People’s Money หรือ OPM มีส่วนสำคัญที่ทำให้การตัดสินใจของคณะกรรมการไม่เป็นไปเพื่อผลประโยชน์สูงสุดของบริษัท โดย**คุณสุรศักดิ์ วาจาสิทธิ์ คณะอนุกรรมการกฎหมาย ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย** ได้ยกตัวอย่างของผู้บริหารในธุรกิจการเงินของประเทศสหรัฐอเมริกาที่ต้องการให้รัฐบาลช่วยเหลือกิจการที่กำลังประสบภาวะล้มละลายในช่วงปี 2551 แต่กิจการยังคงมีสวัสดิการให้ผู้บริหารใช้เครื่องบินส่วนตัวในการเดินทาง ซึ่งแสดงให้เห็นว่าคณะกรรมการไม่ได้คำนึงถึงผลประโยชน์ของบริษัทเป็นที่ตั้ง จึงเป็นที่มาของกฎหมายตามพระราชบัญญัติหลักทรัพย์และตลาดหลักทรัพย์ พ.ศ.2535 ในมาตรา 89/7 ที่ระบุให้กรรมการและผู้บริหารต้องปฏิบัติหน้าที่ด้วยความรับผิดชอบต่อ ระมัดระวัง และซื่อสัตย์สุจริต นอกจากนี้ คุณสุรศักดิ์ยังได้เล่าถึงกรณีศึกษาเกี่ยวกับการพิจารณาคดีของบริษัทบางแห่งเพื่อใช้เป็นแนวทางการกำกับดูแลกิจการของคณะกรรมการด้วย

คุณปรกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย ได้สรุปแนวทางการทำหน้าที่ของคณะกรรมการอย่างสมบูรณ์ที่จะเป็นเกราะป้องกันให้กับคณะกรรมการได้กล่าวคือ

- 1) การทำหน้าที่นั้นต้องศึกษากฎหมายและกฎเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
- 2) ศึกษาข้อบังคับ มติที่ประชุมผู้ถือหุ้น และวันที่มีผลบังคับใช้
- 3) ศึกษารายงานการตรวจสอบจากบุคคลภายนอก และคณะกรรมการต้องสอบถามตัวเองด้วยว่าจะดำเนินการอย่างไรบ้างตามความเห็นที่ได้จากรายงานนั้น
- 4) พนักงานที่เกี่ยวข้องกับการตรวจสอบของบริษัท สามารถทำงานได้อย่างมีศักยภาพเพียงพอหรือไม่ เช่น ฝ่ายตรวจสอบภายใน มีจำนวนพนักงานเพียงพอ และมีผู้มีความรู้ทางด้านบัญชีหรือไม่
- 5) ก่อนการตัดสินใจต่างๆ กรรมการต้องศึกษาเอกสารที่เกี่ยวข้อง เช่น หนังสือเชิญประชุม และหากข้อมูลยังไม่เพียงพอต่อการตัดสินใจ ต้องขอข้อมูลเพิ่มเติมจากฝ่ายจัดการ
- 6) ประพฤติตนไม่ให้เกิดความขัดแย้งทางผลประโยชน์ เช่น หากเป็นกรรมการบริษัทใดสามารถลดประเด็นขัดแย้งในเรื่องนี้โดยการไม่ซื้อขายหุ้นของบริษัทดังกล่าว

งานเสวนาปิดท้ายด้วยคำแนะนำของคุณวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพเกี่ยวกับ 3 แนวทางที่คณะกรรมการจะได้ใช้ในการตัดสินใจบริหารกิจการ ซึ่งแม้ผลการดำเนินงานของกิจการจะประสพผลขาดทุน แต่แนวทางนี้จะพิสูจน์ได้ว่าคณะกรรมการได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างครบถ้วนแล้ว กล่าวคือ ในการตัดสินใจนั้นคณะกรรมการจะต้อง 1) เชื่อโดยใช้หลักสุจริตและสมเหตุสมผล 2) ไม่มีความขัดแย้งทางผลประโยชน์ และ 3) เชื่อโดยสุจริตโดยมีข้อมูลอย่างเพียงพอ

สำหรับผู้พลาดงานสัมมนาในครั้งนี้ สามารถติดตามชมงาน CG Forum ครั้งที่ 1/2559 นี้ได้ที่

website ของตลาดหลักทรัพย์ฯ http://www.set.or.th/sustainable_dev/th/cg/seminar_p1.html

CG Center: http://www.set.or.th/sustainable_dev/th/cg/history_p1.html

ถูกกฎหมาย แต่ผิดจรรยาบรรณ

ยุทธ วรรณตรธาร

ผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม
ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

หลายวันก่อนเห็นผลสำรวจของโพลชิ้นหนึ่งในหนังสือพิมพ์ เนื้อข่าวบอกว่าคนส่วนใหญ่ยอมรับเรื่องการทุจริตคดโกงของผู้บริหารประเทศ ถ้าตนเองได้ประโยชน์หรืออยู่ดีกินดีขึ้น คิดแล้วให้สงสารประเทศชาติ และมั่นใจว่ายังมีคนอื่นเป็นจำนวนมากไม่น้อยที่รับไม่ได้กับเรื่องทุจริตคดโกง เอารัดเอาเปรียบ โดยเฉพาะประชาชนผู้เสียภาษีด้วยความบริสุทธิ์ใจให้ประเทศชาติ ที่น่าเป็นห่วงก็คือ ถ้าคนทั้งประเทศตั้งหน้าตั้งตาโกงซึ่งกันและกัน บ้านเมืองจะมีความสุขได้อย่างไร ประการสำคัญเชื่อว่าทุกคนจะมีสิทธิ์โกงหรือเอาเปรียบคนอื่น ผู้ที่โกงได้ เอาเปรียบได้ ส่วนมากเป็นผู้มีอำนาจ มีอิทธิพล ไม่สนใจความถูกต้อง ไม่เชื่อเรื่องตกรนหรือขึ้นสวรรค์ คงหวังได้ยากที่ทุกคนจะได้รับประโยชน์หรือความเอื้ออาทรจากคนประเภทนี้ คนรวยกับคนจนจะมีช่องว่างยิ่งห่างมากขึ้น ถ้าเราเชื่อว่ายุคนี้เป็นยุคโลกาภิวัตน์ ต้องทำมาค้าขายกับต่างประเทศ ใครอยากทำมาค้าขายด้วย ถึงจำเป็นต้องค้า ก็ต้องติดต่อค้าขายด้วยความระแวงและระมัดระวัง แม้คู่ค้าภายในประเทศเองก็คงมีความรู้สึกไม่แตกต่างกัน

ในโลกธุรกิจการค้าก็เช่นเดียวกัน คนที่ทุจริตคดโกง เอารัดเอาเปรียบผู้อื่นได้ ส่วนใหญ่เป็นผู้มีอำนาจในมือ มีโอกาส เช่น ผู้ถือหุ้นใหญ่ ผู้บริหารทั้งที่เป็นตัวแทนของผู้ถือหุ้นใหญ่หรือไม่ใช่ตัวแทน โดยเฉพาะผู้ถือหุ้นใหญ่ที่เป็นกรรมการหรือเป็นทั้งผู้บริหารด้วย พวกนี้เอาดีความเป็นผู้ถือหุ้นใหญ่เอาชนะโหวต หรือการออกเสียงในที่ประชุมใหญ่ ใช้อำนาจที่ผู้ถือหุ้นมอบหมายให้ แล้วก็มักจะใช้เป็นข้ออ้างเสมอว่า "ไม่ได้ทำผิดกฎหมายหรือผิดกติกา ส่วนจะทำผิดจรรยาบรรณหรือจริยธรรมหรือไม่" ไม่สนใจใครเสียเปรียบหรือไม่ ไม่ใช่ไม่รู้ รู้แต่ไม่แฉ เพราะคิดถึงผลประโยชน์ของตนเป็นใหญ่ บริษัทที่มีผู้ถือหุ้นใหญ่และหรือผู้บริหารประเภทนี้ ผู้ลงทุนไม่ควรคบค้าสมาคมด้วย ร่วมลงทุนเป็นหุ้นส่วนเมื่อไหร่มีแต่เสียกับเสีย

มีกรณีตัวอย่างมากมายที่ผู้กระทำถือว่าไม่ได้ทำผิดกฎหมายหรือทำผิดกฎหมายเกณฑ์กติกา แต่ผิดจรรยาบรรณหรือผิดหลักการหรือผิดเจตนารมณ์ อยากให้ท่านผู้อ่านพิจารณากรณีดังต่อไปนี้ว่ากรณีไหนผิดจรรยาบรรณ กรณีไหนผิดหลักการหรือเจตนารมณ์

กรณีที่ 1

เป็นกรณีที่เกิดขึ้นบ่อยทั้งในบริษัทจดทะเบียนและไม่จดทะเบียนในตลาดหลักทรัพย์ คือ **กรณีที่ผู้ถือหุ้นใหญ่แต่งตั้งตนเองและญาติพี่น้องเป็นทั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของบริษัท** เวลาที่บริษัทมีกำไรดีก็ใช้อำนาจอนุมัติโบนัสก่อนโตแบ่งปันในหมู่ผู้บริหารระดับสูงไม่กี่คน เช่น อาจมากถึง 30% ของกำไรก่อนภาษี ทั้งๆ ที่บริษัทอื่นในระดับที่ใกล้เคียงกันใช้งบประมาณโบนัสเพียง 10-15% กำไรที่เหลือจึงค่อยนำไปจัดสรรปันผลแก่ผู้ถือหุ้นๆ ละเท่าๆ กัน ผู้ถือหุ้นอื่นๆ จะได้รับส่วนแบ่งน้อยกว่าที่ควรจะได้ เช่น บริษัทมีกำไรก่อนภาษีและก่อนโบนัส 100 ล้านบาท ถูกหักไปจ่ายโบนัส 15% กำไรสุทธิก่อนภาษีเท่ากับ 85 ล้านบาท หักภาษี 30% เหลือกำไรสุทธิหลังภาษี 59.5 ล้านบาท ถ้าบริษัทนี้มีผู้ถือหุ้นภายนอกหรือประชาชนทั่วไป 50% ก็มีสิทธิ์ได้รับส่วนแบ่งครึ่งหนึ่งหรือ 29.75 ล้านบาท แต่ถ้าถูกหักไปจ่ายโบนัส 30% ส่วนแบ่งของบุคคลภายนอกก็จะเหลือ 24.5 ล้านบาท สรุปก็คือได้รับส่วนแบ่งลดลงจากที่ควรจะได้ นี่คือวิธีง่ายๆ ของการเอาเปรียบผู้ถือหุ้นอื่น สิ่งที่เปิดโอกาสให้ผู้ถือหุ้นใหญ่ทำได้เช่นนี้ก็เพราะใช้เสียงใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นอนุมัติงบประมาณโบนัสในขั้นแรก และใช้เสียงใหญ่ในคณะกรรมการอนุมัติโบนัสให้ตนเอง และญาติพี่น้องในขั้นต่อไป โดยบุคคลอื่นไม่มีสิทธิ์มีเสียงมากพอไปทัดทานได้ ถูกกฎหมายแต่เป็นธรรมกับผู้อื่นหรือไม่? โปรดพิจารณา

กรณีที่ 2

เกิดขึ้นบ่อยในบริษัทจดทะเบียน เป็นกรณีที่ผู้ถือหุ้นใหญ่ที่เป็นทั้งกรรมการและผู้บริหารระดับสูง **ใช้เสียงใหญ่ในที่ประชุมผู้ถือหุ้นและในคณะกรรมการอนุมัติให้บริษัทออกใบสำคัญแสดงสิทธิในการแปลงเป็นหุ้นสามัญ (warrant) แจกจ่ายไปให้ผู้บริหารระดับสูง (ซึ่งก็เป็นพวกตนเอง) และพนักงาน** โดยให้เหตุผลอันน่าเชื่อถือเป็นโบนัสให้ผู้บริหารและพนักงานรูปแบบหนึ่ง เพื่อเป็นแรงจูงใจและรักษาผู้บริหารและพนักงานอยู่กับบริษัทนานๆ แต่พอเข้าจริงกลับจัดสรรใบสำคัญแสดงสิทธิให้กรรมการและผู้บริหารจำนวนมาก บางรายอาจสูงถึงกว่า 50% ของจำนวนที่ออกทั้งหมด เหลือแบ่งให้พนักงานนับร้อย ๆ คนได้เพียงคนละเล็กน้อย เพราะราคาใช้สิทธิ์แปลงเป็นหุ้นสามัญส่วนใหญ่กำหนดไว้ต่ำกว่าราคาตลาดมาก **ถามว่ากรณีนี้ถูกกฎหมายหรือไม่? ถูกหลักการหรือเจตนารมณ์หรือไม่? การออกใบสำคัญแสดงสิทธิโดยกำหนดราคาใช้สิทธิ์ต่ำกว่าราคาตลาดมากฐานจำนวนหุ้นมากขึ้น ทำให้ผู้ถือหุ้นเดิมเสียเปรียบหรือไม่?**

โบนัสก่อนโต

หุ้นสามัญ

กำกำโรอย่างเดียว

โครงการเงินกู้สวัสดิการ

กรณีที่ 3

บริษัทผลิตอาหารสำเร็จรูปจำหน่ายทั้งภายในและส่งออกนอกประเทศ อยู่มาวันหนึ่ง **ทางการตรวจพบว่าวัตถุดิบชนิดหนึ่งที่ใช้ผลิตอาหารสำเร็จรูปมีสารที่มีโอกาสทำให้เกิดโรคมะเร็งเมื่อบริโภคเข้าไป** แต่สารประเภทนี้เมื่อถูกความร้อนจะตรวจพบไม่ได้ แต่ก็ยังมีผลเมื่อบริโภค **ทางการจึงสั่งห้ามใช้วัตถุดิบประเภทนี้ผลิตอาหาร** บริษัทผู้ผลิตต้องใช้วัตถุดิบอื่นแทน ทำให้ต้นทุนสูง กำไรลด บริษัทจึงใช้กลยุทธ์เปลี่ยนสัดส่วนการขาย โดยส่งออกมากขึ้น เพราะประเทศที่นำเข้ายังไม่มียกกฎหมายห้ามใช้วัตถุดิบประเภทนี้ นอกจากนี้ กระบวนการผลิตอาหารต้องใช้ความร้อนทำให้ตรวจพบสารประเภทนี้ในอาหารได้ยาก ผู้บริโภคในประเทศที่นำเข้าบริโภคแล้ว จะเกิดผลอย่างไรไม่รู้ ขอทำกำไรอย่างเดียว **ไม่ผิดกฎหมายแต่ผิดศีลธรรมจรรยาหรือไม่? โปรดพิจารณา**

กรณีที่ 4

กรณีสุดท้ายขอฝากเป็นการบ้านให้ทั้งผู้บริหารและพนักงานพิจารณาไตร่ตรองว่าควรกระทำหรือไม่ **คณะกรรมการบริษัทหนึ่งอนุมัติโครงการเงินกู้สวัสดิการให้พนักงานกู้ยืมเงินเพื่อซื้อบ้านเป็นที่อยู่อาศัย โดยคิดอัตราดอกเบี้ยต่ำกว่าธนาคารมาก** เจตนารมณ์ก็เพื่อช่วยเหลือพนักงานที่เดือดร้อนเรื่องที่อยู่อาศัยหรือจำเป็นต้องการมีบ้านเป็นของตนเอง โดยบริษัทกำหนดงบประมาณสำหรับโครงการนี้จำนวนหนึ่ง ที่จำเป็นต้องจำกัดงบประมาณ เพราะบริษัทนี้ไม่ใช่สถาบันการเงิน มีเงินทุนจำกัด และการให้กู้ดอกเบี้ยถูกเป็นต้นทุนค่าใช้จ่ายของบริษัท แต่ที่จำเป็นต้องดำเนินการเพราะมีเจตนาดี รักษาภาพพจน์ในเรื่องดูแลพนักงานดี และคาดหวังให้พนักงานอยู่กับบริษัทนานๆ **แต่ในโลกของความเป็นจริง ปรากฏว่าบริษัทต่างๆ ที่เสนอโครงการสวัสดิการดี กลับมีทั้งผู้บริหารเงินเดือนเยาะและพนักงานที่ครอบครัวร่ำรวยใช้สิทธิ์กู้เงินสวัสดิการนี้ไปใช้** ทำให้เป็นภาระต้นทุนของบริษัทและมีงบประมาณเหลือให้พนักงานที่เดือดร้อนจริงน้อยลง แม้หลายๆ บริษัทไม่ได้จำกัดสิทธิ์สำหรับผู้บริหารและลูกเศรษฐีไว้ ถามว่าบุคคลเหล่านี้ควรใช้สิทธิ์หรือไม่? ยิ่งกว่านี้บางบริษัทอาจกำหนดเงื่อนไขการกู้ยืมโดยมีวิธีการตรวจสอบพิจารณาถึงความเดือดร้อนจริง แต่ก็มีพนักงานบางพวกให้ข้อมูลที่เป็นเท็จเพื่อกู้ยืมให้ได้ **ถามว่าการกระทำที่วันนี้ทำผิดเจตนารมณ์หรือหลักการที่กำหนดไว้ชัดเจนในการให้กู้สวัสดิการหรือไม่?** เชื่อว่ามีผู้บริหารและพนักงานล้มหลักการหรือเจตนารมณ์ของโครงการ กระทำไปเพราะเห็นแก่ประโยชน์ส่วนตัวเฉพาะหน้า หวังว่า ตัวอย่างข้างต้นจะช่วยเป็นเครื่องเตือนใจในการคิดถึงจรรยาบรรณขององค์กรและเจตนารมณ์ของโครงการสวัสดิการทั้งหลาย

ยังมีเรื่องราวต่างๆ อีกมากมายทั้งในวงการธุรกิจและวงการเมืองที่ผู้กระทำมักอ้างว่าไม่ได้ทำผิดกฎหมายโดยใช้การตีความแบบเสรีชนดูชย หรือทำถูกกฎหมายโดยไม่เคยคำนึงถึงจริยธรรม ไม่คำนึงถึงเจตนารมณ์หรือหลักการ เหมือนเช่นที่คนชอบพูดถึงเรื่องกติกากฎ ทำตามกติกากฎโดยไม่เคยคำนึงถึงเจตนารมณ์ของกติกากฎ กติกากฎที่กำหนดขึ้นใช้ในสังคมส่วนรวมมีเจตนารมณ์ที่ดีทั้งนั้น คนส่วนใหญ่ที่เห็นแก่ประโยชน์ส่วนตนชอบใช้เหตุผลแบบเอาสีข้างเข้าถู เช่น การสรรหา CEO ในบางหน่วยงานของรัฐบาลกิจ การประมูลงานของรัฐบาลกิจและหน่วยงานราชการบางแห่ง จึงอยากเชิญชวนส่งท้ายให้ช่วยกัน**ทำอะไรที่คำนึงถึงประโยชน์ส่วนร่วมโดยยึดหลัก “ทำถูกกฎหมายถูกต้องกติกากฎที่ต้องสอดคล้องกับจริยธรรมหรือเจตนารมณ์หรือหลักการด้วย”**

» การสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน - CG

คุณเกศรา มัญชุศรี กรรมการและผู้จัดการ ตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเปิดสัมมนา CG Forum ครั้งที่ 2 หัวข้อ “สุจริต รับผิดชอบต่อสังคม” เพื่อให้คณะกรรมการบริษัทตระหนักถึงการทำหน้าที่ตามกฎหมาย ข้อบังคับของบริษัท รวมถึงมติที่ประชุมผู้ถือหุ้นด้วยความโปร่งใส โดยได้รับเกียรติจาก ศาสตราจารย์ (พิเศษ) กิติพงษ์ อรุณพัฒน์พงศ์ กรรมการตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยและประธานกรรมการ บ. เบเคอร์ แอนด์ แม็คเคินซี คุณปกรณ์ มาลากุล ณ อยุธยา ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคม ตลาดหลักทรัพย์ฯ คุณสุศักดิ์ วาจาสิทธิ์ คณะอนุกรรมการกฎหมาย ตลาดหลักทรัพย์ฯ คุณวีระวงศ์ จิตต์มิตรภาพ ประธานกรรมการตรวจสอบ บมจ.การบินไทย และ ศ.ดร. วรภัทร โทษณะเกษม กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิ สถาบันวิจัยและพัฒนาองค์กรภาครัฐ ร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์ โดยมี บจ. กว่า 400 บริษัท เข้าร่วมรับฟัง

» Company Visit

CG Center พร้อมผู้เชี่ยวชาญพิเศษด้านบรรษัทภิบาลและความรับผิดชอบต่อสังคมของตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทยเข้าพบกรรมการและผู้บริหารระดับสูงของ บจ. ใหม่ เพื่อแนะนำและแลกเปลี่ยนข้อคิดเห็นเรื่อง ด้านบรรษัทภิบาลและการพัฒนาเพื่อความยั่งยืน

บริษัท เอส 11 กรุ๊ป จำกัด (มหาชน)

บริษัท คันทรี กรุ๊ป โฮลดิ้งส์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท เอสซีไอ อิเล็คทริค จำกัด (มหาชน)

บริษัท เจดับเบิลยูดี อินโฟโลจิสติกส์ จำกัด (มหาชน)

บริษัท เอทีพี 30 จำกัด (มหาชน)

บริษัท ไทย อะโกร เอ็นเนอร์ยี จำกัด (มหาชน)

บริษัท ฟอर्थ สมาร์ท เซอร์วิส จำกัด (มหาชน)

» การสร้างความเข้าใจกับผู้บริหารและผู้ปฏิบัติงาน - IR

1 **อบรม IR Preparation for Roadshows** เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจ และเตรียมความพร้อมสำหรับการจัดกิจกรรม Roadshows โดยได้รับเกียรติจาก Mr. Peter Chan Equity Market Specialist for S.E. Asia Bloomberg LLP ดร.วิน อุดมรัชตวนิชย์ ประธานเจ้าหน้าที่บริหาร บริษัทหลักทรัพย์จัดการกองทุนรวม วรณ จำกัด และคุณชนมาศ ศาสนันันท์ ผู้จัดการอาวุโส ฝ่ายตลาดทุนและนักลงทุนสัมพันธ์ บมจ. ปตท. สสำรวจ และผลิทีปโตรเลียม ร่วมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เมื่อวันที่ 9 พฤษภาคม 2559 มีนักลงทุนสัมพันธ์บริษัทจดทะเบียนเข้าร่วมจำนวน 73 ราย (48 บริษัท)

2 **อบรม Business Strategy for IR** เป็นหลักสูตรที่จัดขึ้นเพื่อส่งเสริมความรู้และความเข้าใจถึงกลยุทธ์ของบริษัท รวมถึงบทบาทของ IR ในการสื่อสารกลยุทธ์ โดยได้รับเกียรติจากคุณบุญยง ตันสกุล คุณนภารัตน์ ศรีวรรณวิทย์ รองกรรมการผู้จัดการใหญ่ บมจ. เซ็นทรัลพัฒนา ร่วมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เมื่อวันที่ 9 มิถุนายน 2559 มีนักลงทุนสัมพันธ์บริษัทจดทะเบียนเข้าร่วมจำนวน 114 ราย (83บริษัท)

3 **อบรมหลักสูตร IPO Focus (Basic CG & IR for IPO)** เพื่อเตรียมความพร้อมล่วงหน้าแก่บริษัทที่อยู่ระหว่างเตรียมการเข้าจดทะเบียน โดยมี ดร.วรภัทร โตรณะเกษม กรรมการผู้จัดการ มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาองค์การภาครัฐ ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “CG กับการเป็นบริษัทจดทะเบียน” และคุณวิวรรธน์ เหมมณฑารพ ประธานกรรมการบริหาร บมจ. ปัญจวัฒนาพลาสติก ให้เกียรติเป็นวิทยากรบรรยายเรื่อง “นักลงทุนสัมพันธ์กับการเป็นบริษัทจดทะเบียน” เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน 2559 โดยมีบริษัทเข้าร่วมงาน จำนวนกว่า 110 บริษัท

4 **อบรม Basic IR ก้าวแรกสู่งานนักลงทุนสัมพันธ์ IR** เพื่อส่งเสริมความรู้ ความเข้าใจพื้นฐานแก่ผู้ที่เริ่มปฏิบัติหน้าที่นักลงทุนสัมพันธ์ โดยได้รับเกียรติจากคุณสุภา เจริญยิ่ง กรรมการบริษัทและกรรมการบริหาร บมจ.หลักทรัพย์ธนชาติ คุณกวี ชูกิจเกษม รองกรรมการผู้จัดการ ฝ่ายวิเคราะห์หลักทรัพย์ บล.กสิกรไทย จำกัด (มหาชน) และคุณกอบบุญ ศรีชัย รองกรรมการผู้จัดการอาวุโส บมจ.เจริญโภคภัณฑ์อาหาร ร่วมแบ่งปันความรู้และประสบการณ์ เมื่อวันที่ 16-17 มิถุนายน 2559 โดยมีนักลงทุนสัมพันธ์บริษัทจดทะเบียน เข้าร่วมจำนวน จำนวน 69 ราย (63 บริษัท)

» กิจกรรมด้าน CG สิงหาคม 2559

CG Activities

วันที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย
16 ส.ค. 2559	CG Sharing 2/2559 เรื่อง “เลขานุการบริษัท มืออาชีพ: เทคนิคการจัดประชุม Board อย่างมีประสิทธิภาพ”	เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนความรู้เกี่ยวกับเทคนิคการจัดประชุม ปัญหา และวิธีการแก้ไขในการจัดประชุม Board ซึ่งเป็นบทบาทหน้าที่ที่สำคัญของเลขานุการบริษัท	เลขานุการบริษัทของ บจ.
24 ส.ค. 2559	CG Forum 3/2016 เรื่อง “ขจัดทุจริตในองค์กร ด้วยระบบควบคุมภายในที่ดี”	เพื่อให้กรรมการและผู้บริหารบริษัท ตระหนักและให้ความสำคัญถึงการกำกับดูแล และการสร้างระบบควบคุมภายในที่แข็งแกร่ง เพื่อป้องกันความเสี่ยงการเกิดทุจริตภายในองค์กร อันจะนำซึ่งความสูญเสียจนไปถึงการล่มสลายได้	กรรมการ CEO และผู้บริหารระดับสูงของ บจ.

» กิจกรรมด้าน IR สิงหาคม 2559

IR Activities

วันที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย
15 ส.ค. 2559	IR Professional Training 2016: Basic Valuation for IR	เพื่อช่วยให้ความรู้เรื่องสร้างความเข้าใจเรื่องการประเมินมูลค่าหุ้นให้นักลงทุนสัมพันธ์	นักลงทุนสัมพันธ์ของ บจ.

» กิจกรรมด้าน SR สิงหาคม 2559

วันที่	กิจกรรม	วัตถุประสงค์	กลุ่มเป้าหมาย
รุ่น 1: 9-10 ส.ค. 2559 รุ่น 2: 17-18 ส.ค. 2559 รุ่น 3: 23-24 ส.ค. 2559	S04: หลักสูตรการวิเคราะห์ความเสี่ยงและประเด็นสำคัญด้านความยั่งยืน (Sustainability Risk and Material Analysis)	เพื่อให้ผู้อบรมได้เรียนรู้และฝึกปฏิบัติเกี่ยวกับการวิเคราะห์ความเสี่ยงและประเด็นสำคัญของความยั่งยืน เพื่อใช้กำหนดกรอบการดำเนินงานและวางแผนกลยุทธ์ขององค์กร	ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานด้าน SR ของ บจ.

ตลาดหลักทรัพย์ฯ กับการพัฒนาธุรกิจสู่ความยั่งยืน
ตลาดหลักทรัพย์ฯ มีบทบาทในการสร้างรากฐานสู่การพัฒนาอย่างยั่งยืน
ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในตลาดทุน สังคม และประเทศชาติ

ติดต่อเรา

๑ งานพัฒนาด้านบรรษัทภิบาล

ติดต่อ:

ฝ่ายพัฒนาบรรษัทภิบาล

โทรศัพท์ 0-2009-9874-6

e-mail: cgcenter@set.or.th

๑ งานพัฒนาด้านนักลงทุนสัมพันธ์

ติดต่อ:

ฝ่ายพัฒนาบรรษัทภิบาล

โทรศัพท์ 0-2009-9877-9

e-mail: irdevelopment@set.or.th

๑ งานพัฒนาด้านความรับผิดชอบต่อสังคม

ติดต่อ:

ฝ่ายพัฒนาธุรกิจเพื่อความยั่งยืน

โทรศัพท์ 0-2009-9882-7

และ 0-2009-9889

e-mail: SRcenter@set.or.th

๑ งานด้านการลงทุนเพื่อสังคม

ติดต่อ:

ฝ่ายพัฒนาเพื่อสังคม

โทรศัพท์ 0-2009-9480-1

และ 0-2009-9489

e-mail: [SocialDevelopment
Department@set.or.th](mailto:SocialDevelopmentDepartment@set.or.th)